

Ferdinandy György

## A Lehoczky-család

Könnyű azt mondani, hogy Párizsban fejezem be itthon - az úgynevezett sajnálatos események miatt - félbeszakadt egyetemi tanulmányaimat. Párizsból aztán Strasbourg, és az ELTE hiányzó éveiből tizenkettő lett, mire megvédtem a tézisemet.

Közben persze történt egy és más. Írtam két könyvet, és született három gyermekem: két fiú és egy lány. Amerikai egyetemen tanítottam, és két nyelven, franciául és spanyolul éltem az életemet.

Strasbourgban már fiacskám kísért el az egyetemre, és vele, az Óhazából érkező öcsém. Francia feleségemnek Dijon mellett béreltünk lakást. Ott ünnepeltük meg új egyetemi rangomat.

Emlékszem, körbevittem a vidéken öcsémet, és ott, egy ösvény végén állt négy romos épület. Itt, ebben a pillanatban kezdődött az életem. Másnap elhoztuk a feleségemet, harmadnap megvettük ezt a négy részből álló farmot. A francia tanyát.

Először még visszarepültünk az Újvilágba. Két éven át fizettük a részleteket. Újabb hitelekbe és egy teljes évünkbe került, mire helyrehoztuk - lakhatóvá tettük - a négy középkori épületet.

Végre beköltöztünk. Vége lett a tanárságnak, elkezdtem könyvismertetéseket írni a Szabad Európa Rádióknak, mert valamiből élni is kellett. A magyarok rosszul fizettek: a münchenihez hozzá kellett venni a párizsit is.

Párizs potom háromszáz kilométerre esett a tanyától, oda gépkocsival is elvihettem a műsoraimat. Így kerültem össze a magyar szerkesztővel, Lehoczky úrral. Gergellyel, akiről szólni fog ez a történetem.

\*

Lehoczky öt évvel volt idősebb nálam, Ausztriából – a Sorbonne elvégzése után, filozófiai diplomával – került a párizsi rádióhoz. Prózát írt, itt-ott már találkoztam a novelláival. Nyilván ő is így lehetett velem, amikor a rádió magyar osztályán közölni kezdte az írásaimat.

Kedves fiú volt, igyekvő, buzgó munkatárs. Hamarosan már az otthonába is meghívott. Megismerhettem francia feleségét és két kislányát, a tizenhat éves Elizt és valamivel fiatalabb kishúgát.

A burgundi tanya messze volt. Háromszáz kilométer egy kimerítő munkanap után. Egy este a nagylány velem szállt be a liftbe. Ő akkor már saját szobában, fent, a tető alatt lakott.

– És most? – kérdezte tőlem.

– Megyek haza! – vontam meg a vállam.

– Nálam elalhatsz! – ajánlotta fel a lányka.

Így kezdődött ez a kapcsolat. Elise talpraesett, érett és okos lány volt, nem én voltam az életében az első kaland. Nekem jól jött: nem kellett háromszáz kilométert kocsikáznom minden párizsi műsorom után. Biztosítva volt a szállás és a vacsora.

Gergellyel pedig továbbra is elviseltük egymást. Csak a feleségét, ezt a szófukar francia asszonyt nem szoktam soha meg.

A kapcsolatunkat azonban nem lehetett sokáig titokban tartani. A két kislány egyre nyíltabban féltékenykedett. Amíg aztán hirtelen megszűntek ezek az esti vacsorák. Rémlik, hogy egyszer még a liftben is rám szólt Gergely, hogy mi van, én nem a földszint felé megyek?

Így kezdődött életem legnagyobb baklövése. És mindez mikor? Amikor végre volt házam és hazám. Amikor már-már sínre került az életem.

\*

Gergely írásait továbbra is én korigáltam. Cserében ő is leadta a műsoraimat. Így aztán nem maradt titokban egy váratlan út.

Édesapám betegsége súlyosra fordult, aránylag könnyen kaptam egy beutazóvízumot. Tizenegy év után átléphettem a határt.

Már nem emlékszem pontosan, hogyan történt a dolog. De egyszer csak, váratlanul, Elise, Lehoczkyék nagylánya is ott termett az országban, az oldalamon.

– Ne küldj vissza! – könyörgött. – Apám minden este erről az országról mesélt nekünk...

A szülőföldről, ahová Gergely, az emigráns be sem léphetett. Felkerestük a Lehoczky-házat, a Várban. Mindezt már megírtam nem is egyszer. A zokogó lányt egy Úri utcai ház bejárata előtt.

Szállodákban éltünk, engem faggattak az illetékesek. Aztán egyszer csak beállított Misi, a nagyfi-am. A feleségem küldte utánam. Nem hitte senki, hogy élek. És hogy szabadlábom vagyok.

Ő, Michel vitt vissza Galliába. Azt, hogy egyáltalán kiengedtek, valószínűleg neki köszönhetem.

Mindezt, mint sok újramondott történetet, már megírtam annak idején. A tanyára nem mehettem, Orlyból egyenesen az Újvilágba repültem. A feleségem szóba sem állt velem.

\*

Magányos voltam újra, mint menekülésem első napjaiban. Micheltől tudom: Lehoczkyék felkuktatták a tanyát, és az én szegény kis asszonykámon kérték számon a lányukat. Nem került el a büntetés: évekig nem láttam a gyerekeimet.

Eliseről nem hallottam soha többé. De a Lehoczky-lány sorsa a legkevésbé sem izgatott. Otthoni szereplésemnek pedig hosszú évekre végé szakadt. Egyszerre szakítottam az emigrációval és az Óhazával. Kigolyóztak mind a két világból, ahol úgy ahogy, otthon éreztem magamat. Francia kéziratom nem volt, most – jobb híján – spanyolra fordítottam az írásaimat.

Ami Lehoczky Gergelyt illeti, a barátom már nem élt sokáig, tíz éven belül meghalt. Annak, hogy visszavette tőlem a lányát, már valamivel több mint ötven éve. Az írásairól nem tudok. Pedig jó lenne kiadatni a könyveit. Helyrehozni valamit a szenvedésből, ami az én hibámból a nyakába szakadt.